

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2011/12:25

Stenografiska
uppteckningar
2011/12:25

Onsdagen den 29 februari

1 § Europeiska rådet

Statsminister Fredrik Reinfeldt

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 1–2 mars 2012

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet öppnat och hälsar statsministern, statssekreterare Areskoug och andra medarbetare välkomna hit. Det är möte i Europeiska rådet om några dagar, och detta är förberedelserna inför detta. Statsministern inleder. Det finns förslag till rådsslutsatser, men det finns också ett brev som delades ut redan förra gången. Det finns också den här gången på ledamöternas bord. Brevet är bland annat undertecknat av statsministern. Det handlar inte minst om tillväxtfrågor.

Med dessa inledande ord överlåter jag till statsministern att börja.

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Ledamöter av riksdagens EU-nämnd! Europeiska rådet möts igen på torsdag och fredag denna vecka under ledning av ordförande Herman Van Rompuy. Det handlar denna gång om det årliga vårtoppmötet, och som brukligt vid dessa vårtoppmöten är det tillväxt- och sysselsättningsfrågor som står i särskilt fokus. Vårtoppmötet ger en välkommen möjlighet att förflytta fokus från lite mer kortsiktig krishantering till nödvändiga tillväxtreformer. Det är nu angeläget att genomföra reformer och åtgärder som skapar förutsättningar för att vända utvecklingen och lägga grunden för tillväxt och stark konkurrenskraft. Detta gäller såväl på nationell nivå som på EU-nivå.

Samtidigt förblir den finansiella och ekonomiska situationen i Europa alltför allvarlig. Skuldcrisen och den osäkra situationen för bankerna samt tecken på recession kastar sin skugga över alltför många medlemsstater och därmed också över utvecklingen i EU som helhet. Den europeiska ekonomin kommer sålunda återigen att dominera Europeiska rådets diskussioner, men vi kommer även att beröra förberedelserna inför bland annat de kommande mötena inom G20 och G8 samt FN-konferensen i juni om hållbar utveckling, det som brukar kallas Rio +20.

Toppmötet äger rum samtidigt som EU:s södra grannskap präglas av såväl mycket oroande som hoppfulla tecken. Det har nu gått ett år sedan de folkliga uppror som inledde den så kallade arabiska våren. Även detta kommer att diskuteras under vårt möte. Slutligen kommer också finans-

pakten att undertecknas och utrikesministrarnas rekommendation att ge Serbien status som kandidatland att diskuteras.

Herr ordförande! Europeiska rådet möts i ljuset av den uppgörelse som eurozonen nådde förra veckan om ett nytt stödpaket till Grekland. Regeringen välkomnar denna uppgörelse, som ger Grekland andrum och en möjlighet att hantera sina statsfinansiella och strukturella problem. Samtidigt är det tydligt att stora utmaningar kvarstår för Grekland och Europa. Det grekiska stödpaketet ställer mycket stora krav på budgetnedsänkningar och reformer i ett Grekland vars befolkning redan fått utstå svåra umbäranden. Kraven på nya åtgärder kommer samtidigt som landet börjar rusta för val som förmodligen kommer att äga rum i april. Ett antal medlemsländer kommer också att gå till sina parlament för att få sina respektive bidrag till det grekiska stödpaketet godkända.

Enligt kommissionens ekonomiska prognos från förra veckan kommer den grekiska ekonomin att krympa med 4,4 procent i år. Negativ tillväxt förutspås även för ytterligare åtta EU-länder. Samtidigt finns tecken på att en modest återhämtning kommer att kunna ske i EU under andra halvan av 2012. Genom de olika åtgärder som vidtagits på EU-nivå under det senaste året har förutsättningarna förbättrats för att i framtiden kunna undvika skenande budgetunderskott och ohållbara statsskuldsnivåer. Så har till exempel den europeiska terminen sjösatts. Sex olika lagstiftningsförslag för bättre ekonomisk styrning har också antagits. Vid det senaste toppmötet, den 30 januari, nåddes en överenskommelse om den så kallade finanspakten.

Herr ordförande! Jag vill här understryka att regeringen i förhandlingarna om finanspakten begärde klarhet vad gäller att fördraget inte ska innebära några rättsliga förpliktelser för icke-euroländer. I den slutliga text som föreligger för undertecknande står det också klart att detta inte är fallet. Vi har dock möjlighet att frivilligt ansluta oss till delar av fördraget, vilket inte varit aktuellt för svenskt vidkommande. Regeringen försäkrar att så länge Sverige inte är med i valutaunionen och så länge Sverige inte gjort några frivilliga åtaganden kommer fördraget inte att innebära några rättsliga förpliktelser för Sverige.

Det är mycket välkommet att det finns stöd i riksdagen för en svensk anslutning till finanspakten. Sveriges deltagande blir ett stöd för en nödvändig och starkare budgetdisciplin i eurozonen. Vi har ett starkt intresse av detta, eftersom svensk ekonomi och svensk industri i så hög grad är beroende av starka och stabila finanser i eurozonen. Jag är också övertygad om att Sveriges närvaro och deltagande i diskussionerna kan bli ett viktigt bidrag i genomförandet av pakten.

Nu återstår att tillämpa alla de överenskommelser om förstärkt ekonomisk styrning som beslutats under de senaste åren. Det gäller fullt ut. För många medlemsstater är finansmarknadens förtroende som bekant ganska litet och framför allt inte lika stort som det är för Sverige. Förlorat förtroende tar tid att återskapa.

Herr ordförande! Vid toppmötet kommer vi att lägga fast de övergripande prioriteringarna för vår EU-gemensamma budgetkalender. Detta sker inom ramen för den europeiska terminen, som infördes 2010, och på grundval av kommissionens årliga tillväxtrapport. Kommissionens rapport understryker det brådskande behovet av att komma till rätta med den ekonomiska krisen. Man pekar på vikten av att parallellt med krishante-

ringen också vidta tillväxtfrämjande åtgärder som både ger snabba resultat och lägger grunden för rätt tillväxtmodell på längre sikt. Kommissionen uttrycker också besvikelse över bristande nationell implementering av redan överenskomna åtgärder.

Mot denna bakgrund föreslås för 2012 fem prioriterade områden som fokus för genomförande på såväl nationell nivå som EU-nivå. I korthet är det följande:

1. en sund budgetpolitik i kombination med tillväxtfrämjande investeringar,
2. åtgärder för att utlåningen till företag, särskilt små och medelstora företag, ska kunna återgå till normala nivåer,
3. en stärkt inre marknad med fokus på den digitala inre marknaden, tjänstehandeln, öppen handel och tillväxtorienterad EU-budget,
4. kamp mot arbetslösheten och åtgärder för att få in unga på arbetsmarknaden,
5. en moderniserad offentlig förvaltning genom att bland annat förbättra det nationella företagsklimatet och minska de administrativa bördorna.

Regeringen välkomnar tillväxtrapporten i stort och stöder de övergripande budskapen om vikten av att genomföra vad som redan överenskommits inom ramen för den första europeiska terminen.

Herr ordförande! Jag vill säga några ord om den vidare processen för den europeiska terminen. När vårtoppmötet väl har enats om de övergripande prioriteringarna ska dessa sedan reflekteras i medlemsländernas årliga rapportering till kommissionen om genomförandet av Europa 2020-strategin och stabilitets- och tillväxtpakten. På grundval av denna rapportering föreslår kommissionen sedan i slutet av året så kallade landsspecifika rekommendationer. Dessa rekommendationer ska ses som en vägledning för vilka reformer medlemsländerna bör fokusera på de kommande 18 månaderna. Europeiska rådet återkommer till dessa vid sitt möte i juni. Nytt för i år är att rekommendationerna om det bedöms relevant också ska kunna täcka makroekonomiska obalanser.

Herr ordförande! Utmaningen att få på plats de rätta reformerna är så mycket större när utrymmet för satsningar är litet. När det gäller tillväxtagendan har vi från svensk sida särskilt framhållit betydelsen av att genomförandet av den inre marknaden för tjänster sker fullt ut. Vi får en väl fungerande digital inre marknad. Vi ska försöka skapa de bästa tänkbara förutsättningarna för forskning och innovation. Sysselsättningsfrämjande insatser ökar möjligheten för särskilt unga och äldre att få jobb samtidigt som vi främjar kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Vi har betonat vikten av fri och öppen handel mellan EU och den övriga omvärlden, inte minst de stora tillväxtekonomierna. Vi har även betonat vikten av att öka tillväxten samtidigt som vi värnar vårt klimat.

I ett brev till Herman Van Rompuy och José Manuel Barroso inför toppmötet har jag, som ordföranden nämnde, tillsammans med elva av mina kolleger pekat på delar av detta. Nämnden har som nämnts tagit del av brevet.

I tillväxtdiskussionen kommer vi också att följa upp framstegen efter Europeiska rådets särskilda tematiska möte om innovation, som vi höll i februari förra året. Vi har från svensk sida verkat för att man på EU-nivå ska förbättra kopplingen mellan forsknings- och innovationsinsatser. Satsningar bör i ökad utsträckning inriktas på att möta samhällets stora utmaningar.

Herr ordförande! Den europeiska tillväxtdiskussionen kan ibland inrymma inslag som vi från svensk sida är mer tveksamma till. Jag kommer i vår diskussion i Bryssel att särskilt värna att arbetsmarknadens parter roll och de nationella systemen för lönebildning ska respekteras. Jag får understryka att skattepolitiken är en nationell angelägenhet.

Det är inte omöjligt att frågan om en finansiell transaktionsskatt åter förs fram av vissa medlemsländer. Regeringen är som bekant mycket tveksam till en sådan skatt. Den finansiella sektorns risktagande är ett problem. Den ska bära sin rättmätiga del av kostnaderna för den finansiella krisen. Men det förslag som kommissionen har lagt fram menar vi är fel väg att gå. Kommissionen bedömer själv att deras förslag skulle påverka tillväxten negativt med mellan 0,2 och 1,76 procent av bnp. Från svensk sida förordar vi i stället den väg som Sverige valt att gå, det vill säga en stabilitetsavgift och ökade krav på kapitaltäckning. Då undviker man de negativa bnp-effekterna samtidigt som man ser till att den finansiella sektorn bygger upp egna reserver för att kunna täcka eventuellt kommande förluster.

Herr ordförande! Europeiska rådet kommer också att fastslå EU:s prioriteringar inför G20-mötet i Mexiko, som hålls i juni. Regeringen stöder de föreslagna prioriteringarna och välkomnar särskilt att klimatfinansiering finns med som en av dessa, något som Sverige kontinuerligt har verkat för. Diskussionerna väntas inbegripa en uppdatering om diskussionerna på G20-nivå om att ställa ytterligare resurser till Internationella valutafondens förfogande för att förstärka euroländernas finansiella brandvägg. Regeringen är som nämnden informerats om beredd på att även Sverige under vissa villkor ska bidra till förstärkningen av IMF:s resurser genom bilaterala lån.

Därutöver kommer Europeiska rådet att beröra förberedelserna inför FN-konferensen om hållbar utveckling, den så kallade Rio +20-konferensen, som ska avhållas i juni. Från svensk sida tycker vi att det är viktigt att konferensen levererar konkreta mål för hållbar utveckling inom alla tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Europeiska rådet väntas även diskutera utrikesministrarnas rekommendation att ge Serbien status som kandidatland. Det är en fråga som orsakade viss diskussion vid utrikesministrarnas möte. Ett sådant beslut skulle innebära att Serbien går in i en förberedelsefas för att så småningom inleda förhandlingar om EU-medlemskap. Ett klartecken till Serbien är av stor betydelse för hela Balkanregionens utveckling och möjligheter till närmande till EU.

Herr ordförande! Det är nu ett år sedan en våg av folkliga revolter drog genom flera av länderna i EU:s södra grannskap. Det är angeläget att EU på högsta nivå fortsätter att uppmärksamma och stödja den demokratiska reformprocess som pågår i många länder. Med tanke på att de ekonomiska utmaningarna är stora är det också angeläget att EU fortsät-

ter att stödja utvecklingen ekonomiskt. Principen om ”mer för mer” bör vara vägledande, det vill säga mer stöd till länder som genomför mer reformer. Regeringen har dessutom verkat för så långtgående handelsliberaliseringar som möjligt för att dessa länder ska få tillgång till delar av EU:s inre marknad.

Samtidigt är situationen i Syrien ytterst allvarlig. Regimens militära operationer fortsätter, samtidigt som oppositionen fortsätter sina fredliga demonstrationer. Våldet och brotten mot de mänskliga rättigheterna är oacceptabla och måste få ett omedelbart slut. President Assad måste stiga åt sidan och en demokratisk övergångsprocess, representativ för hela det syriska samhället, måste inledas. Europeiska rådet väntas skicka sådana budskap till regimen i Damaskus.

Herr ordförande! Bulgariens och Rumäniens Schengeninträde kan också komma att diskuteras. Jag förutser dock ingen rörelse i frågan vid detta toppmöte, då Nederländerna som bekant fortsatt anser att dessa länder behöver göra ytterligare framsteg innan ett inträde kan bli aktuellt.

Slutligen kommer Europeiska rådets möte även att ta ställning i fråga om val av dess permanenta ordförande. Det två och ett halvt år långa mandatet för rådets nuvarande ordförande, Herman Van Rompuy, löper nämligen ut den 31 maj 2012. Enligt fördraget kan mandatet förnyas en gång. Det danska ordförandeskapet konsulterar nu samtliga medlemsländer. I den konsultation som jag deltog i framkom inga andra kandidater än Herman Van Rompuy, som alltså med stor sannolikhet kommer att föreslås för omval vid toppmötet. Den svenska regeringen stöder ett sådant omval.

Herr ordförande! Liksom vid många tidigare tillfällen under senare år möts Europeiska rådet mot en dyster ekonomisk bakgrund. Enskilda medlemsstater möter nu framtiden med skuldnivåer och reformutmaningar som kan äventyra välfärden för framtida generationer. Det är lätt att man då tappar modet och framtidstron.

Vi vet samtidigt att där det finns vilja och beslutsamhet kan reformernas frukter skördas tidigare än vad som ibland har förväntats. Det har vi sett i de baltiska länderna och nu också på Irland. Vi vet också att tillväxtens mekanismer inte i sig är ett mysterium. Vi vet i hög grad vad som behöver göras, och vi vet att det europeiska samarbetet kan stödja och komplettera de nationella reformer som måste vidtas i många länder för att vända utvecklingen. Från svensk sida kommer vi att fortsatt verka starkt och aktivt i just detta europeiska samarbete.

Med detta sagt är jag beredd att ta del av nämndens synpunkter och besvara dess frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till partierna i storleksordning, det vill säga i storleksordning efter antalet mandat efter senaste valet.

Anf. 4 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag vill tacka statsministern för redogörelsen.

Den ekonomiska krisen i Europa har varit och är djup. Europa håller helt enkelt på att slitas sönder. 23 miljoner människor är nu arbetslösa, och vi håller på att förlora hela ungdomsgenerationen. Vad detta kommer att innebära för framtiden kan man bara fantisera om.

Från svensk socialdemokratis sida har vi förståelse för att euroländerna vill ta tag i sin situation, även om man självklart kan diskutera om de föreslagna åtgärderna är tillräckliga och ibland riktiga. Sunda statsfinanser är, som alla vet, av fundamental betydelse för att kunna värna välfärd och sysselsättning. Det vet inte minst vi som var med och sanerade finanserna på 90-talet och också upprättade det finanspolitiska ramverk som vi har i Sverige.

Situationen är något mer komplicerad då en del länder faktiskt har misskött sin ekonomi medan andra har blivit drabbade i alla fall. Det är därför man kan diskutera om medicinen i alla delar är tillfyllest.

För oss socialdemokrater är det väldigt viktigt att värna det som svenska folket sade i folkomröstningen 2003 och inte överlåta någon ytterligare makt till Bryssel när det gäller vårt finanspolitiska ramverk och så vidare. Det har vi verkligen velat beakta, och vi har också fört en diskussion med regeringen om detsamma.

Visst kan det finnas ett värde att vara med i finanspakten av det enkla skälet att vi är en del av den inre marknaden och att beslut annars kommer att vara redan avgjorda innan de kommer upp på EU-27-mötena, och vi vill också värna den svenska konkurrenskraften. Men för att vi ska kunna vara med måste det bli väldigt tydligt – och vi upplever att det också har blivit tydligt – att Sverige inte åtar sig några förpliktelser och att vi kan vara med och påverka vid det extra mötet liksom när finanspakten ska diskuteras. Något som också är viktigt är att även om inte avtalet i sig tar upp arbetsmarknadens parter vill vi ha hängslen och livremmar med tanke på de diskussioner om Laval och annat som har varit. Därför har vi drivit på för att få en klausul om att den svenska kollektivavtalsmodellen respekteras. Det gäller självklart också andra länders modeller.

Vi upplever att avtalet uppfyller de här kraven. So far, so good. Vad jag förstår avser regeringen att lämna en proposition till hösten. Då har de folkvalda ett slutgiltigt avgörande i den svenska riksdagen, som det är i alla frågor av den typen.

Inför förra toppmötet lanserades ett tillväxtpapper. Vi tycker att det är bra. Svensk socialdemokrati efterlyser verkligen mer tillväxtskapande åtgärder. Det går inte bara att svälta sig ur en kris. Några passusar som fanns med då, bland annat om sänkta ingångslöner, är nu borta, och det tycker vi är bra. Det finns dock en del frågetecken även i det nuvarande papperet.

Statsministern har här själv sagt att skattepolitiken är nationell och att den svenska kollektivavtalsmodellen ska gälla. Det välkomnar vi. Statsministern har också tidigare sagt att det inte får vara så att viktiga mål som arbetsmiljö och livsmedelssäkerhet inte ska gälla små och medelstora företag eller mikroföretag, om man nu benämner dem så. Vi hoppas att statsministern står fast vid den hållningen.

Ett problem i sammanhanget är självklart att Europa i dag till största delen styrs av högerregeringar. Därför kommer det inte att räcka med det som görs på europeisk nivå för att skapa tillväxt. De olika regeringarna måste faktiskt inse att man inte bara kan svälta sig ur en kris utan att det också handlar om utbildning, investeringar och så vidare för framtiden.

Med detta sagt upplever vi att våra krav är uppfyllda.

Anf. 5 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Tack, statsministern! Man kan konstatera att den finanskris som vi mötte för några år sedan blev en skuldkris och nu i mångt och mycket är en förtroendekris. För att återskapa förtroendet mellan många olika parter handlar det om att implementera det som nu är beslutat.

På bordet för toppmötet ligger inte många nya beslut. Det är kanske väl. Det gäller att vi genomför det som faktiskt är beslutat.

När jag träffar kolleger från olika parlament runt om i Europa märker jag en oroande tendens. Visst är det bra att vi pratar tillväxt nu, men det finns en oroande tendens att tro att all tillväxt måste finansieras genom svulstiga, expansiva åtgärder, och helst ska de vara lånefinansierade. Man talar mycket om projektobligationer i Europa. Det är eurobonds och allt möjligt. Man verkar tro att tillväxt kommer bara vi lånar ännu mer. Det oroar mig.

Därför är jag glad för det här brevet, där vi fokuserar på att tillväxt handlar om så mycket mer. Det finns väldigt mycket vi kan göra på den inre marknaden för att få i gång en ekonomi, och det kostar inte mer än kanske en viss politisk prestige i vissa länder. Det är fullständigt nödvändigt för att få i gång tillväxt i Europa. Vi behöver inte låna mer. Vi behöver ta oss ur detta genom att få ordning i alla offentliga finanser.

Min fråga till statsministern är: Hur går ni vidare med det här brevet? Hur tror du att det kommer att tas emot, och hur går man vidare med arbetet? Det är ett viktigt brev som vi behöver fokusera på i stället för att tro att Europa skulle kunna låna sig ur krisen. Vi vet hur det skulle gå.

Anf. 6 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Först och främst vill jag kvittera det stöd som Socialdemokraterna uttrycker för finanspakten. Det är viktigt att vi har en bred samsyn om detta. Prövningen ligger sedan i själva genomförandet, framför allt för de 17 eurozonsländer som rättsligt har att följa regelverket samt för eventuella länder som frivilligt ansluter sig.

Jag vill inte heller förmedla bilden av att den enda inriktning som diskuteras skulle vara att spara sig ned till hållbara offentliga finanser, men i det kortvariga är det utmaningen för väldigt många. Det bygger på att de har mycket stora underskott, helt enkelt. Kortsiktigt bygger det på att man antingen lånar ännu mer eller minskar sina obalanser. Därför ser diskussionen olika ut i olika länder.

Sverige är avvikande i att vi har balans i våra offentliga finanser. De flesta har mycket stora underskott. Då är det lätt att säga att man inte ska spara, men då säger man samtidigt att man ska låna ännu mer. Vem vill låna ut dessa resurser, till vilka räntor och med vilka risker? Där är nog stora delar av Europa helt enkelt vid vägs ände.

Jag nämnde att G20 ska samlas i Mexiko. Världens ögon tittar nu på vår kontinent. Det samlade budskapet från en värld därute är: Nu måste Europa få bättre ordning i sina ekonomier, annars kommer vi inte att bistå Europa på vägen ut ur skuldkrisen. Vi får nog ha viss respekt för att många länder trots allt har en del att göra när det gäller att sanera sina offentliga finanser.

Jag delar också uppfattningen att man ändå kan ha en diskussion om tillväxtskapande åtgärder. Även här är det viktigt att man är klar över hur de diskussionerna ser ut.

Skälet till att vi har valt att underteckna det här brevet är att det pekar på åtgärder som inte är budgetstyrande. Det är inte tal om att göra mer i nationella budgetar eller i EU-budgeten primärt, utan det handlar om sådant som vi i Sverige har byggt vårt välstånd och vår rikedom på, nämligen att öppna upp för handel och att ta bort hinder – inte minst mellan våra europeiska grannländer – och att agera på det sättet gentemot omvärlden.

Vi skriver detta brev för det finns de som tycker på motsatt sätt. Det finns de som mycket tydligt säger att vi ska ha mer protektionism, bygga upp hindren, hindra handel och skydda det egna. Det är ett för Sverige väsentligt sämre vägval och också, skulle jag säga, ett mycket dåligt vägval för Europa.

Det finns också en tredje röst som hörs, och det är lite detta som Elisabeth Svantesson är inne på. Där måste Sverige också noggrant följa med. Det handlar om temat: Om vi inte har egna pengar, kan man då inte på annat sätt få del av andras pengar? Då talar man inte om att låna utan om att på andra sätt nå fram till andras pengar. Man kan till exempel försöka få till sig mer av EU:s budget. Man kan antingen begära mer av direkta bidrag i olika EU-system eller försöka få olika gränsöverskridande finansiella institutioner att på särskilt förmånliga villkor rikta stöd av olika slag till oss. Detta mullras det nu mycket om i Europa. Det är det alla önskar. Man har slut på sina egna pengar och vill få mer av någon annans pengar utan att behöva låna.

Varför är detta en viktig diskussion för Sverige? Vad händer när EU:s budget expanderar? Jo, då betalar nettobidragsgivarna. Ökat ianspråktagande av pengar till någon annan betalas av länder som nettomässigt bidrar till EU:s budget. Vilka gör då det? Sverige tillhör toppen av nettobidragsgivarna.

Den som inte håller rätt linje i dessa frågor och som håller med dem som bara vill ha mer ska veta att det i så fall ropar fram en ökad medlemsavgift för Sverige, som har små ekonomiska marginaler och nästan inget reformutrymme. Detta möts jag ständigt av. Man brukar fråga: Ska ni inte vara lite mer solidariska?

Vi kanske inte har olika synsätt. Vi brukar ha en rätt bred samsyn om att hålla nere den svenska medlemsavgiften. Det är nu det år vi ska diskutera budget. Då har jag anhängiggjort att den här striden väntar, och då är det viktigt hur man uttrycker sig. Om man inte ska låna mer och inte få mer av andras pengar handlar det mycket om det som vi har skrivit om i vårt brev, alltså att öppna upp för handel. Ju fler vägar vi själva stänger eller inte tycker är riktiga, desto tydligare måste vi vara om de vägar som är framkomliga. Det är skälet till att jag har tyckt att det varit viktigt att skriva det här brevet.

Till sist: Ibland skrivs det kanske väl många brev i Europa. En förändring med detta brev och som gör att jag tror att det spelar större roll är att det är en mycket stor krets av länder som nu har undertecknat det. Det har mött reaktioner. Bland annat kan vi notera att de spanska och italienska premiärministrarna har undertecknat det. Så har det inte sett ut varje gång. Det har också presenterats rätt brett i deras respektive hem-

länder. Det sätter ett tryck på vad slutsatserna av det hela ska bli. Det vet vi inte förrän efter toppmötet, för vi ser spår av det i toppmöteslutsatserna.

2011/12:25
29 februari

Det är ungefär på det sätt som jag nu har beskrivit som diskussionen kommer att gå. Jag vill än en gång påpeka för EU-nämnden att de som tycker sämst om det här brevet kommer att räcka upp handen och säga: Kan vi inte öka på de pengar som vi får av någon annan i stället? Så tror jag att konfliktlinjen kommer att se ut.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Man kan väl notera att till exempel Frankrike och Tyskland inte har skrivit under brevet. Vi kan eventuellt återkomma till det.

Anf. 8 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen inför detta EU-toppmöte som än en gång kommer att handla framför allt om den ekonomiska krisen – skuldcrisis, förtroendekris och allt vad man kan kalla den.

Det finns mycket att göra, och en hel del åtgärder har satts i sjön. Jag tror att det viktigaste är, precis som Elisabeth Svantesson sade, att man måste börja följa det regelverk vi redan har innan man kan sätta upp nya mål. Det är punkten A som gäller för många länder och även för EU.

När det gäller den finanspakt som ska undertecknas till helgen har vi från Miljöpartiet sagt att vi inte tycker att Sverige ska skriva under den, av kända skäl. Vi står fast vid den synpunkten. Det är inte så att vi är emot starkare budgetdisciplin – tvärtom tror vi att det är väldigt viktigt med en starkare budgetdisciplin och att man har ordning och reda och sunda statsfinanser. Det är väldigt viktigt, men vi ser inte att paktens bidrag till detta. Vi tycker inte heller att Sverige, som har haft en folkomröstning om EMU, ska delta. Det kan nämligen vara att ta steg mot en fördjupning av den ekonomiska styrningen i EU som vi inte tycker är bra.

Det jag framför allt vill lyfta fram är slutsatserna inför toppmötet, alltså punkt 4. Man tar fram de fem slutpunkterna för den årliga tillväxtöversikten, som statsministern också redogjorde för. Det är åtgärder på EU-nivå och nationell nivå, och det tydligaste är att det inte står någonting om miljö eller klimat. Det är inte ett ord. Det är det gamla vanliga. Eller, jag kanske inte ska raljera och säga ”gamla vanliga”, för det är ändå så viktigt. Men det nya för framtiden – att vi måste tänka på en grön ekonomi, främja miljöskydd och så vidare – finns inte alls med.

Tittar man däremot på vad EU tycker inför Rio +20 ser man att det där plötsligt finns en punkt om att vi ska driva den globala övergången till en grön ekonomi framåt och därigenom främja miljöskydd, bidra till fattigdomsutrotning och stimulera koldioxid- och resurseffektiv tillväxt. Det är jättebra! Men det ska alltså inte ske inom EU och på nationell nivå. Där är inte dessa frågor aktuella. Det finns inte ett ord om miljö- och klimatfrågorna, och det är den stora nackdelen. Inte heller i det brev som statsministern och elva andra har skrivit under nämns miljöfrämjande tillväxt, resurseffektiv tillväxt och så vidare. Det är helt borta i dessa texter. Det är den allvarligaste invändningen.

Den första frågan är naturligtvis: Kommer statsministern driva på att man ska ha med ytterligare en punkt, till exempel utifrån den punkt man har tänkt driva när det gäller Rio +20, även här? Det skulle vara väldigt bra om statsministern kunde ge ett sådant besked. Det står ingenting i brevet, och statsministern sade inte heller någonting om miljö och klimat under föredragningen. Det enda som sades om klimatfrågan var att vi ska värna vårt klimat, och det var väl inte särskilt ambitiöst när det gäller framtiden och hur vi ska komma åt klimatproblematiken. Det är alltså första frågan jag har.

Den andra frågan gäller punkt 4, där det står att man ska ta itu med arbetslösheten. Där sade statsministern att man också ska ta itu med ungdomsarbetslösheten. Det står tyvärr inte i punkten. Frågan är: Kommer statsministern att driva på för att i den punkten föra in särskilda insatser gentemot ungdomsarbetslösheten? I så fall tycker jag att det är bra, även om insatserna kommer att se väldigt olika ut i de 27 medlemsstaterna. Det är viktigt att poängtera det. Det är nämligen väldigt bekymmersamt med tvåsiffriga arbetslöshetstal runt om i Europa. Det bådär inte gott för framtiden.

Generellt gäller i dag att det är brist på nya idéer och reformer för framtiden när det gäller just klimat- och miljöfrågorna, och det är en avsaknad i hela denna punkt.

När det gäller frågan om den finansiella transaktionsskatten vet statsministern om den kommer upp att Miljöpartiet gärna ser att en sådan diskuteras på EU-nivå, även om vi till skillnad från i kommissionens förslag tycker att det ska hanteras på nationell nivå så att EU inte får beskattningsrätten. Det är väldigt viktigt.

Jag tror att jag stannar där.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Då är det min tur. Jag vill gärna anknyta till diskussionen om tillväxt eller åtstramning i Europa. Den kommer naturligtvis att komma upp på mötet också. Läser vi utkastet till slutsatser ser vi att det är väldigt tydligt att man vill ha åtstramning och tillväxt samt att länderna ska behandlas individuellt. Det är också vad Internationella valutafonden har förespråk: Man får se på varje land för sig, och sedan får regeringarna skriva ut ett recept.

Frågorna för dem som vill ha tillväxt är det som också har berörts, nämligen: Är det tillväxt med lånade pengar? Vems pengar ska man i så fall ta? Och, som statsministern sade, vem vill låna ut?

Jag tycker dock att det är viktigt att vara mer specifik. När man säger detta säger man ofta att tyskarna ska betala mer. Det är innebörden. Då tycker jag att det är viktigt att påminna om att det faktiskt är Tyskland som betalar en väldigt stor del av den resursöverföring som sker till Sydeuropa redan nu genom de olika faciliteterna – brandväggsuppbyggnad, garantier och olika konstruktioner via ECB. När någon säger att Tyskland inte driver en expansiv politik kan man alltså säga att de faktiskt gör det just i de länder där det är mest problematiskt.

Det var en liten anmärkning till förmån för Tyskland, trots allt. Eller, jag ska inte säga "trots allt" – till förmån för Tyskland, punkt.

Sedan är den andra vägen för att få tillväxt strukturreformer. Det var statsministern inne på. Problemet med det är dock att det tar lite tid att

besluta om, och sedan tar det ännu längre tid innan de verkar. Min slutsats är därför att vi ändå får se fram emot ett Europa som stapplar med ganska låg tillväxt under ganska lång tid – även om man gör länderanpassade reformer och har en blandning av expansiv politik och struktur-reformer. Men vi ser kanske ändå ljuset i slutet av tunneln.

Detta var väl mer en reflexion än en fråga. Mina frågor är egentligen: Hur ser statsministern på detta? Hur lång tid kommer det att ta? Är det en explicit fråga på toppmötet hur länderna ser på själva behovet av snabbhet och beslutskraft, alltså *urgency* som man säger på engelska?

Anf. 10 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag började titta igenom papperet angående Ulf Holms beskrivning av vad som inte var med och vad som möjligen fanns med. De fem punkter Ulf Holm refererar till och som jag också nämnde i mitt inledningsanförande är kommissionens fastlagda fem punkter. Kommissionen är en självständig institution, fri att väcka vilka initiativ de önskar.

Jag redogjorde för att den europeiska terminen handlar om ett utbyte som vandrar från kommissionen till Europeiska rådet, åter till kommissionen och sedan till medlemsstaterna för rekommendationer. Vi är alltså i en process som går mellan de olika institutionerna. Jag hänvisar till att syftet sedan är att landa i en hantering som bland annat ska svara upp mot de så kallade Agenda 2020-målen och stabilitets- och tillväxtpakten.

Ett av Agenda 2020-målen handlar om hållbar tillväxt och klimatmålen. Det är alltså redan fastslaget. Vi har dessutom som enda världsdel i världen legalt bindande reduktionsmål på plats när det gäller Europeiska unionens länder. I den delen bygger alltså hela Europabygget bland annat på att efterkomma krav när det gäller hållbarhet och klimat. Jag kan också sticka in att det finns referenser; bland annat talas om värdet av green growth och low emissions economy i det brev vi regeringschefer tillsammans har undertecknat.

När det gäller ungdomsarbetslösheten är det riktigt att det även här beskrivs åtgärder mot arbetslöshet. Jag rapporterade dock till nämnden att det förra toppmötet – det extrainsatta i januari – bland annat specifikt behandlade ungdomsarbetslöshet. Det finns även både i slutsatsernas paragraf 10 och det brev jag har varit med och undertecknat specifika hänvisningar just till åtgärder mot ungdomsarbetslöshet. Nu har man inte löst allt bara för att man nämner det, men det är ändå viktigt att säga att det nämns. Sedan kan vi diskutera vad som är rätt åtgärder, men jag tar upp det för att kommentera det som Ulf Holm saknade.

Det är ett intressant sätt att lösa problematiken kring den finansiella transaktionsskatten. Här finns alltså ett förslag från kommissionen om att det införs en gränsöverskridande finansiell transaktionsskatt. De resurser detta ger – vi kan lite grann lämna därhän hur det påverkar Europas bnp – landar till två tredjedelar på EU-institutioner och bara till en tredjedel i nationella budgetar. Man väljer då att säga: Vi är för detta, fast emot deras förslag. I stället säger vi att allting landar hos oss.

Ponera i så fall att en svensk röst inte förslår utan att man förblir vid idén att det visst ska vara två tredjedelar till EU:s institutioner. Ändrar sig då förespråkare för den finansiella transaktionsskatten från lägre ja

till lägret nej? Det är en rätt intressant fråga. Det är nämligen trots allt så att detta är det förslag vi har att hantera.

Jag kan nämna att det finns såväl brittiska som franska förslag som har en annan inriktning. Jag skulle inte rakt av säga att det är en finansiell transaktionsskatt, utan då liknar det mer ett avgiftssystem som man kan titta på och som mer handlar om en ny form av avgift för att finansiera budgetproblem i dessa respektive länder. Då angav regeringen, vilket jag sade i min inledning, att vi i så fall tycker att det är bättre att fullfölja vad vi har sagt om stabilitetsavgifter för att bygga upp egen riskhanteringsförmåga.

I grunden tror jag nämligen att det är det folk vill se: Bankerna ska bli bättre på att hantera sina egna problem och inte skicka notan till vanligt folk. Se till att de blir bättre på det! Ja, det menar vi att vår stabilitetsavgift och fonduppbyggnad medverkar till. Därför har vi landat som vi har gjort.

Hur lång tid ska då Europa präglas av dessa problem? Det är lätt att instämma i att det är en hel del umbäranden kvar innan detta är färdigt. Det ges av den finanspakt vi ska underteckna. I realiteten har den en metod för skuldnedväxling som kommer att bygga på att det ställs krav på att länder ligger med överskott i offentliga finanser – länder som i dag ligger med stora underskott. Det handlar alltså inte bara om att komma i balans, utan man måste till och med ta höjd för att beta av sina skulder.

Detta förstår varje i ekonomi bevandrad person lätt leder till att man håller in efterfrågan, vilket absolut kan vara tillväxtskadligt om det är den enda åtgärd man gör. Det är klart att det ska balanseras av strukturella reformer. Problemet med det är att vi till skillnad från växande Asienekonomier inte har en oändlig tillgång till arbetskraft med mycket låga löner. Det europeiska välfärdsprojektet, om det nu finns ett gemensamt, samlat sådant, är i stället mer att försöka konkurrera med bättre lönenivåer.

Där har vi dock det grundläggande problemet att stora grupper av vår befolkning har kunskapsbrister. Det väsentligt viktiga är då att jobba igenom strukturella reformer som syftar till att helt enkelt få människor att lära sig mer, utbilda sig och bli mer anställbara och till att skapa omställningsstöd i ekonomin. Det är svårare. Det är bara att titta på Europa i dag så förstår man vilken prövning alla våra ekonomier står inför, eftersom vi håller fast vid våra höga välfärdsambitioner. Därmed måste vi ha en arbetskraft, ett företagande och en industri som är högproduktiva och konkurrenskraftiga.

Det vill jag också säga ser olika ut i olika delar av Europa. För delar, kanske mer specifikt södra Europa, bedömer jag att det är en lång väg att gå. På det sättet kan sägas att vi har många år av reformer och umbäranden framför oss i Europa.

När man har sagt det ska man samtidigt säga att vår del av Europa – Sverige och egentligen hela norra Europa – egentligen har bättre förutsättningar. Jag har i närtid varit och besökt delar av svensk exportindustri i såväl norr som söder, där en hel del använder den europeiska finanskrisen 2008–2009 till att just försöka stimulera tillväxtskapande och produktivitet. De har kommit igenom nästan starkare som företag än vad de gick in i krisen. Där bedömer jag att det på sina håll snarare finns pot-

ential för att växa på det klassiska sätt som Sverige har kunnat hävda sin konkurrens i världen, som ökad handel.

Det gäller inte bara Sverige, vill jag understryka, utan det finns flera länder. Det talar alltså till vår fördel. Det kan stärka norra Europas ekonomi och möjligen också förstärka grunderna för hela Europas ekonomi.

Vad som väger tyngst av detta återstår fortfarande att se. Ordförandens spaning om att det tar tid tror jag dock är en försiktig utgångspunkt.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Ulf Holm fick en intressant fråga. Vi kanske kan återkomma till den i nästa omgång.

Anf. 12 FREDRICK FEDERLEY (C):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Man kan med säkerhet säga att om det Ulf Holm sade hade varit sant hade vi i Centerpartiet varit precis lika eldiga och upprörda över att miljön inte var inkluderad i de skrivningar som finns. Men den finns ju med. Redan om man läser till exempel punkt 2 ser man att det återkommer skrivningar om att vi ska leva upp till våra klimatmål. Punkt 16 handlar bara om att vi ska ställa om till en ekologiskt hållbar ekonomi. Jag tycker att det finns gott om täckning i skrivningarna för att det Ulf Holm faktiskt efterfrågade finns med. Ur Centerpartiets perspektiv kan statsministern med gott samvete företräda dessa hållningar.

I övrigt kan man om skrivningarna när det gäller ekonomin säga att de inte präglas av särskilt mycket nytänk. Det kan vi tolka på flera olika sätt. En del kan ju vara att det kanske är en stabiliseringsfas i den kris vi genomgår. Vi behöver inte skynda hastigt och därmed göra ogenomtänkta saker, utan det finns litet tid för konsolidering i Europa och det finns också en möjlighet att se till att vi faktiskt genomför de saker vi vid tidigare möten, också ganska intensiva möten, har kommit fram till *skall* genomföras.

Man kan se det som positivt i den bemärkelsen, och man kan möjligtvis se det som andefattigt därför att det inte kommer fram mer. Jag tror att båda tolkningarna i någon mån är riktiga.

Regeringens linje om budgetdisciplin vad gäller de makroekonomiska obalanserna är lysande. Troligtvis är det så att statsministern har ett ganska gott renommé som gör att Sverige utifrån fakta i fallet får en lite större tyngd än bara vår storlek som nation ger. Vi har ju själva i Sverige skött vår ekonomi gott och väl så här långt. Det gäller dock att man tyglar det som är Europas eviga problem. Kommissionen vill prestera – till det behöver man pengar. Rådet vill ibland prestera – till det behöver man pengar. Europaparlamentet vill prestera – till det behöver man pengar. Det får vi återkomma till inför nästa råd, men det gäller också lite av det statsministern var inne på, att man inte bör använda andras pengar. I slutändan är det trots allt skattebetalarnas pengar. Kommer de inte direkt ur en enskild ficka kommer de ur samma ficka på ett annat sätt.

Det som oroar mig mest är skrivningen i punkt nr 18, som statsministern redan har kommenterat, vad avser skatt på finansiella transaktioner. Där tycker jag att statsministern har varit väldigt tydlig om att Sverige är djupt tveksamt mot bakgrund av den kunskap vi har från 1990-talet då vi försökte oss på detta experiment. Det gav inga goda resultat alls.

2011/12:25

29 februari

Däremot nämner man två andra intäktskällor som man tittar över. Det är översynen av skatt på sparande och energiskatter. Det är klart att vi i viss mån har goda erfarenheter i Sverige av miljöpositivt drivande skatter som CO₂-skatter, men nu pratar vi energiskatter generellt. Det finns en risk att det till exempel slår mot gröna elalternativ där vi i Sverige har valt en modell med gröna elcertifikat för att gynna dem. Jag ser en möjlig intressekonflikt här som jag önskar att statsministern kunde säga ett par ord om.

Det skulle jag också önska om skatten på sparande. Det är inte så, i varje fall inte i Sverige, att problemet är att människor i gemen har för mycket pengar sparade. Jag är lite tveksam till att man går in och lägger på ytterligare bördor. Vi kanske behöver bygga upp inte bara bankernas och ländernas ekonomi utan också privatekonomin hos flera. Då är det väl snarare i en annan riktning, med skattegynnande av sparande, vi skulle gå.

Anf. 13 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Efter att ha lyssnat på statsministern finns det en del klargöranden som jag skulle vilja ha, kanske framför allt om det egentligen finns ett folkligt stöd för en total avreglering av alla tjänstesektorer, de konkurrenskrav och den regelharmonisering som toppmötet verkar förespråka.

Jag har läst brevet och slutsatserna och häpnar lite grann över inte bara det federala draget utan även över den liberalism som kan skönjas. Jag tror personligen inte att väljarna i medlemsstaterna vill ha det här systemet. Troligen är det dock en fråga som får avgöras i framtiden i kommande val.

Efter att ha läst rådsslutsatserna och dessutom tagit del av statsministrarnas gemensamma brev är jag nog ändå mest nyfiken på detaljerna kring harmoniseringen av arbetsmarknadspolitik och trygghetssystem. Menar statsministern att vi när vi har en inhemsk arbetslöshet på 8 procent och dessutom svårt att få in ungdomar på arbetsmarknaden ska öka rörligheten och underlätta för ungdomarna i Spanien, Grekland och Portugal att komma hit och konkurrera om de få arbeten som finns? Jag undrar om det inte räcker att de redan färdas runt i Europa i jakt på ett liv mer likt det de hade före införandet av EMU. Jag undrar hur det ska gå till rent konkret.

Som jag läser förslagen är det en flexibel otrygghet enligt gammal EU-modell det är fråga om. Man konkurrensutsätter allt och alla. Finns det någon gräns för hur långt man kan gå? Hur långt är man beredd att gå för att sälja ut svenska intressen?

Avslutningsvis vill jag säga att det verkar som om författarna inte drar sig för något, att man uppenbarligen har tagit till sig uttrycket att aldrig slösa bort en bra kris. Jag kan inte, som jag förstår det i alla fall, se att det i sammanhanget finns så mycket i de här föredragna slutsatserna som SD kan ställa sig bakom.

Dessutom kan jag av detta konstatera att Irland återigen folkomröstas om EU-frågor och europakten. Sverigedemokraternas inställning i den här frågan torde vara känd. Vi är ytterst skeptiska till en anslutning. Jag tycker ändå att det är folket som ska avgöra den frågan. Därför undrar jag

Anf. 14 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Paragraf 18, som Fredrick Federley pekar på, är ju en skrivning där det är tänkt att rådet ska be kommissionen att skynda på när det gäller framtagandet av vissa gränsöverskridande skattesynsätt. Bland annat nämns den finansiella transaktionsskatten men också idén om att vi ska gå mot en harmoniserad företagsskattebas och mycket riktigt också energiskatterna.

I min inledning sade jag att regeringens utgångspunkt är att hävda att det när det gäller skattefrågor är den nationella suveräniteten som ska råda, det vill säga att vi har att utöva den makten i Sveriges riksdag. Det är därför som jag ställer följdfrågor när det gäller den finansiella transaktionsskatten. Om det mer och mer börjar bli så att man styckevis och delat tycker att man ibland kan frånga det, att Sveriges riksdag inte allena behöver fatta beslut om skatter, utan ibland väljer vi att tycka att det kan få finnas gränsöverskridande skatter får man komma ihåg att efter en följer en annan. Det finns en uppsjö av förslag på hur man ska ta ut skatter gränsöverskridande. Den här skrivningen är ett exempel på detta. Det beror ju på, som väl känt är, att det finns de som förespråkar en mer federal struktur med väsentligt utökade möjligheter för såväl Europaparlamentet, vilket nämndes, som för kommissionen och andra institutioner att i grunden kunna påverka skatteuttaget.

Vi är oroade för att det i sig kommer att innebära uttag av skatter för vilka vi inte får motsvarande förmåner i Sverige. Vi är också oroade över att det i realiteten kommer att ske utifrån synsättet att skatter ska harmoniseras i Europa så att vi därmed skulle kunna utjämna konkurrensskillnader mellan Europas länder – som om inte konkurrenstrycket kom utifrån, alltså från länder utanför Europa, som om det inte var en global verklighet som vi hade att hantera. Det låter ibland så, att om alla i Europa bara harmoniserar sina bolagsskatter har vi löst konkurrensproblemet. Jag tror att det i grunden inte är så enkelt.

Återigen: Minns den svenska exportprofilen! Lyssna på svenska exportföretag! För dem är förvisso ofta Norge och Tyskland betydelsefulla, men väldigt mycket av sina växande marknader har man i Asien och i Latinamerika. Att bara hänvisa till Europa är helt otillräckligt. Det där är, vill jag säga, mer komplicerat. Vi kan väl sägas vara tydliga i våra invändningar mot detta och försöker alltid jobba med att få in invändningar eller att balansera den här typen av texter.

Får jag också bara göra ett påpekande när det gäller talet om en harmoniserad företagsskattebas. Det har jag hört många gånger. Med det har man försökt säga: Men vi vill inte styra alla till att ha samma skattesats. Det finns en sådan diskussion i Europa också. Då brukar man påpeka att en del länder anses ha en för låg bolagsskattesats. Som favoritobjekt i det hänseendet brukar man peka på Irland.

Men här pratar man snarare om att man ska ha en företagsskattebas. Det låter ju mer ofarligt. Men hur vi definierar skattebaser, mina vänner, är väldigt ofta styrande för vilka skatteintäkter vi i slutändan får. Om man eroderar eller omdefinierar skattebaser till att bli väsentligt smalare ger det, även med en högre skattesats, mindre intäkter. Och företagsskat-

terna i Sverige är en intäktspost på hundramiljardersnivån. Den som inte har kontroll över företagsskattebasen eller låter andra få inflytande över den har exponerat en stor del av Sveriges offentliga finanser för beslutsfattande utifrån.

Det är mycket betydelsefullt vad man säger i dessa frågor. Det är därför jag ständigt ställer motfrågan till alla som ropar på gränsöverskridande skatter: Har ni tänkt er det i flera led? Ska det följa på en lång rad områden? Det finns ett stort tryck på detta inom EU-systemet.

Min invändning kommer här att vara, och det har den också vid förberedande möten varit, att vi försöker dämpa påståenden kring detta och också anmäla att vi har en avvikande uppfattning och att det finns annat som i så fall är bättre för att säkerställa konkurrensfrågan.

Sedan ifrågasätter Sverigedemokraterna värdet av liberalism och öppenhet kring handeln. Det där beror naturligtvis på vilken ideologisk utgångspunkt man har. Vår utgångspunkt är att Sverige har blivit rikt och i hög grad finansierat sin välfärd tack vare handeln med andra. Vi är ett av de länder i världen som står ut som det nästan tydligaste exemplet på vad ett litet land faktiskt kan möjliggöra med hjälp av att få handla med andra. Sverige hade varit väsentligt fattigare om vi hade haft det stängda landets princip, att här får ingenting komma ut och heller ingenting komma in. Då hade vi inte suttit i de här lokalerna. Då hade vi inte haft de lönenivåer och den välfärd som vi har i Sverige.

När invändningen blir om vi verkligen ska ta ännu fler steg i den riktning som har gjort oss rikare kommer min synpunkt att vara: Ja, det ska vi. Skälet är att vi tror att vi på det sättet kan säkerställa välstånd och välfärd också i framtiden. Återigen vill jag säga att man kan ha ideologiska skillnader i synen på detta.

Det fanns också ett synsätt som jag känner igen. Det är resonemanget att om vi har svårt att få jobb till alla i vårt eget land ska vi också stänga till vid gränserna så att ingen annan kan komma och ta jobb ifrån oss. Det bygger på synsättet att vi har en viss hink med jobb. När den hinken är tom är jobben fördelade. Då finns det inte fler att få. Kommer någon annan och nallar i hinken så att säga har man tagit jobb som annars skulle ha kunnat gå till den egna befolkningen.

Vår uppfattning, och den erfarenhet vi också tycker att vi fått, är att gränsöverskridande rörlighet faktiskt förstörar möjligheterna till sysselsättning så att hinken växer. Det är poängen. Det är i så fall bättre att människor har möjligheten att röra på sig för att söka ett bättre liv och kanske skapa sysselsättning någon annanstans än att få fördjupade sociala problem i ett land.

Jag tror faktiskt att det var därför en miljon svenskar övergav Sverige för att åka till USA. Det är alltså bättre att de fick ett bättre liv i USA än att de svalt ihjäl i Småland. Det var också därför finländare kom till Sverige. På det sättet fick de ett bättre liv i Sverige än om de fortsatt att leva fattigt i Finland.

Så här kan man alltså hålla på. Det är i grunden samma princip som i dag gäller synpunkten på att man kan röra sig från Spanien med hög ungdomsarbetslöshet till bättre villkor någon annanstans. Kring detta kan det finnas ideologiska skillnader men det är i alla fall regeringens utgångspunkt.

När det gäller folkomröstning är det riktigt att Irland har indikerat att de ska ha en folkomröstning kring finanspakten. Men det är ju ett land som har euron och för vilket detta får rättslig verkan. Återigen: Jag har anmält till nämnden, och det har varit ett villkor för vissa partier här, att det inte har någon rättslig påverkan för Sverige. Vi får medverka vid möten men utan att det rättsligt styr oss. Det vore för mig märkligt att gå till en folkomröstning och ställa en sådan fråga. Jag vet inte ens hur jag skulle formulera den frågan faktiskt. Det är skälet till att vi har förutsatt att det, givet den utgångspunkten, inte är aktuellt i Sverige. Det blir mer en fråga för vart och ett av de 17 länder att avgöra för vilka detta får rättslig påverkan.

Anf. 15 LARS OHLY (V):

Herr ordförande! Fortfarande är argumentationen för att Sverige ska ansluta sig till europakten eller finanspakten i huvudsak negativ, alltså frågor om vilka undantag vi har fått och vad vi inte behöver befara kommer att inträffa om vi går med. Men den avgörande frågan som bör ställas är naturligtvis: Är detta rätt väg? Är finanspakten rätt sätt att bemöta de ekonomiska problem som finns i Europa i dag?

Det vi ser är att regeringen tillsammans med Socialdemokraterna har kommit överens om krav som till viss del är uppfyllda när det gäller de rättsliga förpliktelserna. Sverige kommer inte automatiskt att bli utsatt för de åtgärder som nämns i pakten. Det är naturligtvis bra, men varför ska vi vara med om vi är så rädda för att utsättas för de åtgärder som pakten beskriver?

Det andra kravet som Socialdemokraterna och regeringen har kommit överens om att ställa, nämligen att svensk kollektivavtalsmodell ska garanteras, är inte ens uppfyllt. Det finns inga sådana garantier. Ser man till paktens innehåll, framför allt när det gäller dess påverkan på de ekonomier som i dag är i störst kris, är det snarare tvärtom.

I Grekland försämrar man i dag den sociala tryggheten på ett oerhört brutalt sätt. Människors anställningstrygghet försvinner. Fria avtal träffade mellan arbetsmarknadens parter rivs upp. Det finns i dag inget skydd för vare sig kollektivavtalsmodellen i Grekland eller för de sociala rättigheter som greker i gemen tidigare har kunnat lita till.

Det här är en mycket hård och brutal politik som samtidigt motsvaras av att eliterna i det grekiska samhället i väldigt liten utsträckning behöver känna av någon kris. Det finns de som under lång tid har tjänat mycket pengar under en ekonomisk uppgång och kunnat samla i ladorna. Kapitalutförseln från det grekiska samhället ökar nu, och det handlar inte bara om näringslivets toppar eller makteliten inom ekonomin, utan det rör sig också om politiker. Det har själva aktivt röstat emot försämringar av sina egna villkor.

Framväxandet av en nomenklatura som själv går skadefri samtidigt som människor med vanliga jobb eller arbetslösa och sjuka drabbas av oerhörda nedskärningar och fattigdom är väldigt tydligt.

Tyvärr är situationen i Sverige till viss del liknande. Vi har inte alls den ekonomiska krisen som i Grekland och behöver därmed inte diskutera de ekonomiska åtgärderna, men även i Sverige ökar inkomstskillnaderna. Också här har vi en maktelit – ekonomiskt, politiskt, medialt och på alla plan – som i princip inte behöver bry sig om de åtgärder som

vanliga medborgare omfattas av när de blir sjuka eller arbetslösa. Här har vi system som gör att politiker kan gå i pension vid 50 års ålder. Här har vi näringslivsföreträdare som har bonusavtal och fallskärmar som vida överstiger alla rimlighetens gränser.

Så här ser situationen ut just nu. Med det vill man komma med svaret på frågan: Vad ska den här europakten innebära? Jo, den ska öka centraliseringen och makten över ekonomin.

En av de avgörande frågorna när Sverige röstade om vi skulle anslutas till euron eller inte handlade om detta. Skulle vi därmed också gå in i ett system som ökade centraliseringen av den ekonomiska politiken och minskade det demokratiska inflytandet från medborgarna över den samma?

Nu vill regeringen och Socialdemokraterna att vi ska ta det steget till en ökad centralisering men utan att ansluta oss till euron. Det innebär att demokratins omfattning minskar. Vi får färre verktyg och mindre möjligheter att demokratiskt besluta om åtgärder, vilket också är en följd av en mängd av de åtgärder som nu kommer att accelerera ytterligare. Det handlar om ytterligare avregleringar, privatiseringar och utförsäljningar, vilket minskar verktygslådan som de folkvalda har att använda för att möta krisen.

Fattigdomen ökar i spåren av detta, och jag är ganska säker på att den här finanspakten knappast kommer att minska skillnaderna mellan fattiga och rika vare sig i Grekland eller i övriga Europa utan tvärtom öka dem.

Det innebär också mer makt till tjänstemän och mer makt till dem som inte kan avsättas genom allmänna val. Det gäller EU-kommissionen men också domstolen som får en mer aktiv roll i att se till att regelverket följs i framtiden.

Det här bygger på den felaktiga synen att vi inte ska röra de privata vinsterna och alltid garantera förlusterna. Det har prövats i en mängd år, och finanspakten innebär mer av samma. Bankerna ska gå skadeslösa och medborgarna ska garantera deras fortlevnad.

Det här har gjort att finansministern i Sverige har reducerats till en liten lustig krumelur på bankernas årsredovisningssidor som hoppar upp och säger: Ta ansvar! Men som ingen lyssnar till. Det är lite grann så som den här finanspakten kommer att fungera. Bankerna kommer att känna garantin av att ha stöd men inte behöva uppoffra någonting när det gäller räntenivåer eller det som vanliga medborgare och låntagare får betala.

Vänsterpartiet anmäler, självklart, avvikande mening när det gäller Sveriges inställning till finanspakten. Men vi är också väldigt tveksamma till tillväxtpapperet. Vi tycker precis som Miljöpartiet att man inte kan avfärda det som kommissionens prioriteringar när det faktiskt står att det är Europeiska rådet som ska ställa sig bakom de fem prioriteringar som kommissionen har föreslagit. Om Sverige inte har en avvikande uppfattning när det gäller detta står vi helt bakom kommissionens prioriteringar.

Klimat- och miljöfrågorna nämns inte. Det är uppenbart att klimat- och miljöfrågorna är konjunktürkänsliga frågor politiskt. De är bra att ha till hands när opinionen är tillräckligt stark eller när frågorna lyfts fram, till exempel på klimattoppmötet i Köpenhamn. Men däremellan går det bra att strunta i dem, för man har egentligen inte någon genuin övertygelse om vikten av att möta klimathotet med politiska krav.

Det som borde göras är naturligtvis i större utsträckning investeringar i ny energi- och miljöteknik, alltså investeringar som bygger bort de felaktiga och skadliga problem som samhället i dag för med sig när det gäller energislöseri och användande av fossila bränslen.

Slutligen ska jag också säga att vad gäller EU:s budget har Vänsterpartiet inställningen att vi ska vara oerhört restriktiva. Vi gläds åt att vi hade en stor majoritet i EU-nämnden som tillsammans med regeringen kom fram till att det bästa vore att inte rösta för ansvarsfrihet för EU-kommissionen just därför att vi menar att det finns en bristande kontroll över utgifter. Sverige skulle naturligtvis vara ett av de länder som skulle betala mer, precis som statsministern påpekar, om budgeten utökades. Däremot menar vi att på nationell nivå är det i dag ett fattigdomsbevis att inte investera i nya jobb, utbildning, ny teknik och nya energislag. Den möjligheten bör utnyttjas i större utsträckning.

Samtidigt vill jag också säga att statsministerns argumentation för fri rörlighet har starkt stöd hos Vänsterpartiet. Det är den enda riktigt radikala reform EU-medlemskapet har medfört, och den står vi fullt ut bakom. Den bör omfatta fler länder och fler människor i stället för att snävas in och därmed försvåra för människor att flytta mellan länder. Det är en frihet som jag tror att de allra flesta människor är glada över.

Anf. 16 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Mötet kommer att handla mycket om att stabilisera EU:s medlemsländers ekonomi och hela euroområdet ekonomi. Jag tycker att rådsslutsatserna är bra med satsningar på hållbar tillväxt, sysselsättning, företagande, forskning och innovationer och på att stärka den inre marknaden. Jag tycker att regeringen också gör en bra avvägning av vad EU ska göra och vad de nationella staterna ska göra.

När det gäller europakten och fördraget är vi endast bundna av avdelningarna 3 och 4 i det här fördraget. Det är åtaganden som vi har valt att följa om balanser och överskott i de offentliga finanserna. Men i artikel 12 finns frågan om hur ofta eurogruppen ska mötas. Där står att vi som icke-euroland kan delta i eurogruppens möten när så är lämpligt och åtminstone en gång per år.

Innehållet i de här mötena kan ju bli ganska intressant. Vad tror statsministern att det här kommer att betyda jämfört med tidigare när vi inte fick delta? Vad kommer vi att kunna bidra med, och vad kommer vi att kunna få ut av att vara med på mötena?

När det gäller rådsslutsatserna tycker jag till skillnad från Sverigedemokraterna att frågan om rörlighet som tas upp i punkt 11 med sysselsättningspaketet är väldigt bra och viktig. Precis som statsministern varit inne på är det här en möjlighet. Jag skulle vilja att man också i avsnitten som handlar om G20 på s. 10 i punkten om dialog om rörlighet med södra grannskapet får in det här med studenter och visaliberalisering. Det är en fråga som vi har haft med oss tidigare, alltså om vikten av att ungdomar kan röra sig mellan det södra grannskapet och in i EU och vice versa.

Jag kan tycka att det som står på s. 8 om att gripa sig an globaliseringens sociala sida och ungdomsarbetslösheten ger en väldigt negativ bild av globaliseringen, alltså att man nämner ungdomsarbetslösheten

som ett resultat av globaliseringen. Jag skulle snarare vilja säga att vi har stora möjligheter som vi bör ta till vara när det gäller globaliseringen och ungdomsarbetslösheten.

Avslutningsvis tänkte jag säga någonting om Syrien. Frågan var uppe vid utrikesministermötet i måndags om jag inte minns fel. Nu är det 7 500 personer som har dödats. Attacker på civila sker dagligdags.

Om det blir ett pressmeddelande om Syrien borde EU kunna uppmana Ryssland och Kina att faktiskt vidta åtgärder på det humanitära området och stoppa alla vapenleveranser, och man borde kunna få med en formulering om att vi hoppas på en attitydförändring efter helgen när presidentvalet i Ryssland har varit.

På något sätt borde EU åtminstone kunna vädja till Ryssland och Kina när det gäller den humanitära sidan.

Anf. 17 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Lars Ohly och jag har mötts i en del debatter, och Lars Ohly fick här med väldigt mycket av sin argumentering som vi känner igen sedan tidigare. Att Vänsterpartiet hyser stor misstro mot det europeiska projektet är välkänt.

Jag har några synpunkter. Det är inte min mening att beskriva det här som något som vi bara närmar oss med hänvisning till undantag. I grunden tycker jag att finanspakten ska ses i ett större sammanhang. Den är en av flera strukturer som är exempel på ansträngningar som görs av det europeiska samarbetet för att försöka åtgärda grundläggande problem som vi har på vår kontinent.

Det här får styrande verkan på 17 länder. Vi hänvisar ju, det sade också Socialdemokraterna i sin inledning, mer till att vi har ett eget finanspolitiskt ramverk – det är för säkerhets skull Vänsterpartiet också emot, fast här hemma, så att säga – som grund för att skapa en bättre ordning. Varför? Ja, det är därför att jag inte tycker att det är försvarbart att man över längre tid lever över sina tillgångar och lever på lån som någon annan till slut måste stå för. Det är den situationen Europa befinner sig i.

Vi har länder som har så stora skulder och så stora underskott att de inte klarar finansieringen av sina egna insatser. Det har lite grymt påpekats ibland att i den stund som man inte skulle ge nya lån till Grekland skulle det landet vara i statsbankrutt. Det skulle stängas ned. Det skulle inte utbetalas några transfereringar eller några offentliga löner. Sedan kan det grekiska parlamentet fatta vilka beslut de vill, men de har inte pengar. De har också det problemet att de kan höja skattesatsen, men de får inte in skatterna, för skatteuppbörden fungerar inte i landet. Vi har alltså tecken på ett land som har allvarliga problem och som, som sagt, har löst detta över längre tid med att leva över sina tillgångar och på lån.

Det blir också svaret på det här. Lars Ohly nämner massvis med investeringar som är nödvändiga. Ja, det krävs ju skattepengar för det. Har man då redan stora skulder och kräver lån för att klara sig har man problem att klara det. Därför tycker vi att det är klokt om det går att skapa ett sådant utrymme inom ramen för att man visar att man har god ordning och håller ordning på sina egna pengar.

Sedan kan vi föra en nationell diskussion om hur mycket skatter vi behöver för vilka investeringar.

Jag vill understryka att om man har levt över sina tillgångar och på lån och på det sättet har stängt möjligheten till egenfinansiering kommer diskussionen väldigt snabbt att bli: Kan man inte försöka leva på annat sätt av andras pengar? Då kan vi förstora EU:s budget och ge mer i olika former av bidrag, men då hänvisar Lars Ohly till att den vägen vill han stänga för han vill inte bygga ut EU:s budget och Sverige ska inte betala mer. Då börjar det bli ganska stängt, och då är vi kvar i det som Lars Ohly tycker är allra sämst, nämligen att vi liberaliserar, öppnar upp eller strukturellt förändrar. Det som ofta följer när man har gjort slut på för mycket egna pengar och inte kan få mer från EU:s budget är att det hänvisas till olika former av förändringar av ekonomin och av arbetsmarknaden som man sedan kan gilla eller ogilla.

I en del vill jag markera att jag inte håller med om historieskrivningen. Det gäller att vi inte har haft en enhetlig hantering av banker i Europa. Alla har inte gjort likadant. Det finns faktiskt en ordning i Sverige som har adresserat den folkliga ilskan och inte accepterat synsättet att när banker går bra blir det högre bonusar och löner till bankchefer och när banker går dåligt eller går i konkurs skickas notan till skattebetalarna. Vi har två exempel på fallerande banker under finanskrisen här i Sverige – Carnegie och HQ Bank. Bägge dessa banker täckte sina förluster i form av att aktieägarna fick se sina värden förspilda och försvunna.

Vi har inte gått in med några skattepengar i någon av dessa fallerande banker, och vi har markerat en ordning att vi tar över kortvarig skötsel av banker för att kunna återställa dem till marknaden för att säkerställa att vi just håller denna balans. Vi tänker inte flytta över kostnaderna på skattebetalarna. Sverige står alltså som ett exempel på en hantering som styr bort från det som Lars Ohly varnar för.

Det är klart att det finns en folklig ilska om idén är att banker alltid kan skicka notan för sina egna förluster eller sin misskötsel till skattebetalarna. Men då säger vi: Bra, om ni har folk som är ilska över det, titta då på det svenska bankhanteringssystemet och hur man kan göra så att man inte landar där. Hos oss får ägare ta ansvar. Hos oss har vi en ordning för att staten till och med kan ta över banker, och när värdena återställs kan vi åter sälja för att säkra att vi inte landar med förluster för skattebetalarna.

Den svenska bankhanteringen har inte lastat de svenska skattebetalarna. Det kan inte alla regeringschefer eller alla länder runt om i Europa säga. Därför har vi olika erfarenhet. Det är mycket viktigt hur man har hanterat detta.

Det är säkert mycket som jag inte har bemött, och det ber jag i så fall om ursäkt för.

När det gäller de punkter som nämndes uppfattar vi inte att vi är bundna utan att det är frivilligt i vissa delar kring åtagandena. Beträffande eurozonstoppmötena är bakgrunden att vi i dag redan har en eurogrupp, det vill säga att eurozonens länder har ett särskilt eurosamarbete som leds av Jean-Claude Juncker av det skälet att han samtidigt är premiärminister och finansminister. Annars är detta finansministrarnas samarbete. Det har framför allt på franskt initiativ tillkommit att man ibland ska ha toppmötesnivå på eurogruppen. Det har vi delvis hållit emot eftersom vi inte vill se en mer permanent förskjutning av olika delar av EU.

Därför har det varit en viktig framgång för oss att utan rättslig verkan när det gäller finanspaktens regler ändå kunna hävda att vi ska få vara närvarande vid minst ett toppmöte eller fler toppmöten som det kan komma att bli. Syftet med det är naturligtvis att vi tror att diskussionen där kommer att handla bland annat om euron. Men det blir lätt så att det diskuteras finanspolitik, och man kommer kanske över på banker. Det är därför också ett sätt att säkra att eurozonens ledamöter inte tar sig in i terräng som faktiskt är ett gemensamt ansvar för alla EU:s 27 länder. Det kan vara väl så viktigt att säga eftersom inte alla EU:s 27 länder kommer att närvara vid dessa eurozonstoppmöten eftersom det förmodligen är två länder som kommer att anmäla att de inte går in i finanspakten, och då blir det 25 länder vid dessa möten.

Jag tycker att det i grunden är en klar framgång för Sverige att vi trots allt får en möjlighet att sitta med där. Hur ofta det kommer att bli får vi se. Det har säkerställts att det ska vara en gång. Men märk väl att avtalet säger att eurozonstoppmötena ska vara bara två gånger. På det sättet kan man säga att det korresponderar.

När det gäller Syrien är dilemmat – det är många vänner av FN runt bordet här – att vi anser att ett starkt FN rimligen bygger på att säkerhetsrådet når samsyn. Det har man inte gjort i detta fall. Vi har så att säga ett kinesisk-ryskt veto, och det hindrar oss från att nå längre i FN än vad vi nu kan göra. Vi kan då diskutera sanktioner, och det kommer vi säkert att göra på olika sätt. Vi kan diskutera starkt språk. Men jag tror att det är viktigt att påpeka att det är viktigt att vi går tillbaka och försöker få FN-systemet att bli tydligare, alltså inklusive Ryssland och Kina, för att kunna ha ett enhetligt tryck när det gäller det som sker i Syrien. Det har varit ganska turbulenta veckor också efter det att Kina och Ryssland intog den position som de har gjort. Det har säkert varit en del reaktioner också i arabvärlden till följd av detta. Som ni har noterat har arabvärlden också många synpunkter på vad som sker i Syrien.

Det som jag tycker att det finns anledning att välkomna, eftersom det säkert inte var någon lätt process, är att FN:s tidigare generalsekreterare Kofi Annan nu har fått ett medlingsuppdrag. Det har vi all anledning att notera. Han är en mycket uppburen person som vi hoppas ska kunna göra nytta i ett mycket komplicerat läge.

Vi kommer att vara tydliga med att det sker övergrepp som vi inte accepterar, som jag angav i min inledning. Det kommer vi naturligtvis att återkomma till. Men det är klart att om det ska få större tryck och större verkan måste världssamfundet samla sig, och då kan vi inte ha två permanenta medlemmar som har avvikande uppfattning.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Vi har inte så mycket tid, och vi hinner inte med alla partier i andra omgången. Men jag tror att vi hinner med tre. Men jag vädjar till frågeställarna att vara koncisa och precisa. Vi ska också höra ett svar från statsministern.

Anf. 19 PATRIK BJÖRCK (S):

Jag ska försöka leva upp till denna uppmaning.

Jag tackar statsministern för föredragningen. Jag ska inleda med att peka på punkt 14 i förslaget till utkast. Där finns det en skrivning om

bördan för små och medelstora företag. Vi har diskuterat den tidigare med olika ministrar, senast med Annie Lööf här inför konkurrenskraftsrådet.

2011/12:25
29 februari

Såvitt jag har förstått finns det en gemensam uppfattning hos regeringen och oss socialdemokrater om att det är viktigt att vi slår fast att arbetsmiljön i små och medelstora företag inte får försämrats och att minimiregler inte får omvandlas till maximiregler. Jag har förstått att det också är regeringens uppfattning.

Då skulle jag vilja uppmana statsministern att vid toppmötet passa på att tydligt markera den svenska uppfattningen. Jag tror att det är viktigt att det görs i ett tidigt skede. Även om frågan inte detaljdiskuteras tror jag att det finns all anledning att markera denna tydliga svenska ståndpunkt. Det är alltså en uppmaning från mig till statsministern.

Sedan skulle jag vilja ställa en fråga. Statsministern företräder Sverige på toppmötet och inhämtar här EU-nämndens och riksdagens stöd för sitt agerande. Statsministern gör det som företrädare för en minoritetsregering. Ibland får statsministern ett starkt stöd här i EU-nämnden och ibland kanske ett svagare stöd, och ibland kanske statsministern till och med saknar stöd från riksdagen i sitt agerande.

Vi kan titta på en del av dessa punkter som vi skulle kunna vara överens om innan de skrivs ut eller regleras i detalj. Många av dessa punkter innehåller inrikespolitiska konflikter när de så att säga ska genomföras. Hur ser statsministern på sin möjlighet i denna minoritetsroll att agera som svensk företrädare? Hur mycket tar sig statsministern så att säga frihet att diskutera dessa frågor i detalj, alltså i frågor där han på en bredare bas kanske kan inhämta ett stöd här men som när de ska genomföras med stor sannolikhet innehåller mått av inrikespolitiska konflikter? Jag skulle vilja höra lite grann hur statsministern kommenterar denna eventuella motsättning.

Anf. 20 SUSANNA HABY (M):

Herr ordförande! I dessa turbulenta tider är det naturligtvis viktigt att man har ett samhälle som håller ihop och ett Europa som håller ihop. Jag tycker att det är mycket bra och glädjande att vi i Sverige har mycket små klyftor mellan människor för att just kunna hålla ihop vårt samhälle. Vårt skattesystem och våra välfärdssystem ser till att, så gott det går, vi har mycket små skillnader mellan människor.

Däremot är jag mycket bekymrad över hur man ska kunna bibehålla denna sammanhållning både politiskt och ekonomiskt i EU. För att kunna få ordning på detta måste man ha olika lösningar för de enskilda länderna för att ändå få en helhet som fungerar för samtliga.

När vi ser dessa förslag som förhoppningsvis nu också kommer att bli konkreta funderar jag på hur de slår mot samtliga medborgare. Jag undrar om ni har diskussioner i olika rådsgrupper om hur man kan se till att faktiskt samtliga medborgare är med och tar ansvar för att man ska kunna få ordning på situationen.

Anf. 21 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Jag tackar för svaren från statsministern på mina tidigare frågor. Jag fick också en fråga från statsministern som jag återkommer till.

Jag ska först kommentera målen i kommissionens årliga tillväxtrapport. Det står mycket tydligt att Europeiska rådet ställer sig bakom de fem prioriteringarna från kommissionen. Då är det ganska viktigt om vi har invändningar mot det, därför att om man ställer sig bakom dem håller man med om dem. Jag har för mig att statsministern brukar säga att EU-kommissionen är Sveriges bästa vän. Uppenbarligen är det inte så i detta fall eftersom man helt och hållet har glömt denna punkt. Jag anmäler därmed avvikande mening därför att jag tycker att Sverige ska driva på för att ta in en punkt om att vi ska sträva efter en koldioxidsnål och resurseffektiv tillväxt. Jag tror att det är mycket viktigt att markera att den frågan hela tiden lyfts fram även om den står omnämnd på några andra punkter i fråga om energieffektivitet och så vidare.

Jag anmäler också avvikande mening när det gäller att Sverige inte ska ställa sig bakom finanspakten. Jag anmäler slutligen avvikande mening i fråga om punkt 18 om att regeringen försöker få bort skatt på finansiella transaktioner. Jag tycker fortfarande att EU ska sträva efter att man ska ha en sådan. Det finns inget klart förslag, utan det finns lite olika förslag. Jag gav uttryck för min och Miljöpartiets ståndpunkt om att vi ska ha en finansiell transaktionsskatt men att beskattningen ska ligga kvar på medlemsstaterna. Om det skulle bli något annat läge får man återkomma. Men jag tror nog att statsministern förstår att det inte ligger på kartan när det gäller Miljöpartiets politik att ge EU beskattningsrätt.

Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Vi har under hand framfört dessa synpunkter när det gäller mikroföretag. Jag har också i samtal med arbetsmarknadens parter påpekat detta. Vi tycker alltså inte att man ska använda metoden att urholka arbetsmiljöinsatser riktad mot små företag som någon sorts grund för att hävda att det leder till tillväxt. Tvärtom är det ofta så att man genom att säkra ett bra arbetsmiljöarbete kan säkra bättre förutsättningar.

Det är alltid svårt att binda sig exakt för vad man säger på ett toppmöte. Det måste på något sätt avgöras där och då. Men jag har inga problem att framföra detta som en svensk ståndpunkt. Jag ska också kvittera genom att säga att vi inte heller anser att vi har fått någon sorts känsla av att vi är hotade i denna del. Jag vill bara säga att vi inte har någon skillnad i syn här.

Den inrikespolitiska betraktelsen som Patrik Björck gör öppnar oneligen för en del statsvetenskapliga funderingar. Jag vill bara påpeka att hur man skriver sin konstitution spelar roll både för hur ett land ska styras och med vilka traditioner man styr sitt land. I den svenska regeringsformen står det att regeringen ska tolereras av riksdagen. Det har ofta i Sverige betytt att vi har en minoritetsregering. Vi bör till exempel notera att Sverige mellan 1981 och 2006, alltså under 25 år, oavbrutet hade minoritetsregeringar som i grunden byggde på att riksdagen just tolererade denna regeringsmakt.

Detta får man påpeka för andra därför att i en del andra länder har man antingen konstitutionellt av tradition en idé om att man alltid ska ha ett majoritetsstöd i riksdagen för sin regering. Sverige är kanske nästan extremt i den andra ändan som har traditionen att vi väldigt ofta relativt tolererar vår regering men alltså inte med ett majoritetsstöd.

Vad menas med tolerera? Jo, det går helt enkelt inte för den opposition som finns i riksdagen runt regeringen att samlat gå mot regeringen. Därmed har regeringen en relativ majoritet. Läs: Borgerliga partier kom inte överens med gamla VPK om vad som gällde, och därför kunde Socialdemokraterna regera. Läs: Sossar och sverigedemokrater samordnar sig inte om samma uppfattningar. Alltså går det även här att tala om relativa majoritetslägen. Detta har så att säga burit Sverige under en stor del av efterkrigstiden.

Har jag då upplyst mina kolleger om detta? Ja, det har jag. Jag är inte säker på att de förstod alla delar och var intresserade av allt jag sade, men jag har beskrivit just hur den svenska konstitutionen och den relativa beslutsmakten har fungerat under efterkrigstiden och att vi har ett nytt sådant minoritetsläge. Det blev de för övrigt varse vid det senaste toppmötet då jag med hänvisning till detta sade att Sverige inte stod bakom någon del av det tillväxtpapper som hade lagts fram baserat på att det fanns en riksdagsmajoritet mot just detta papper. De är alltså varse att det ser ut på detta sätt.

Sedan kan jag rent allmänt säga att vi ofta hör synpunkten att man alltid ska ha ett stort utrymme för den nationella debatten och suveräniteten. Det har jag också gett exempel på i mitt anförande här i dag, där jag till och med har markerat områden som jag tycker fortsatt ska vara inom ramen för nationell suveränitet. Det kommer jag också att framföra i olika sammanhang.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Jag ska försöka sammanfatta.

Vänsterpartiet har en avvikande mening som går ut på att Sverige inte bör vara med i finanspakten och att miljöfrågorna och klimatfrågorna bör lyftas fram mer än vad som görs.

Anf. 24 LARS OHLY (V):

Vi anmäler avvikande mening även när det gäller den finansiella transaktionsskatten.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Det är alltså finanspakten, miljöfrågorna, klimatfrågorna och transaktionsskatten för Vänsterpartiet.

Sverigedemokraterna är emot att Sverige är med i finanspakten. Om Sverige skulle gå med skulle ni vilja ha en folkomröstning.

Miljöpartiet vill inte att Sverige ska vara med i finanspakten och vill ha en utförligare skrivning om resurseffektivitet. När det gäller transaktionsskatt är Miljöpartiet för, men vill återkomma om användningen av medlen får en annan utformning än den som ni själva vill ha. Är det så?

Anf. 26 ULF HOLM (MP):

På punkt 18 står det att man ska jobba för en skatt på finansiella transaktioner. Jag uppfattade att statsministern vill ta bort det. Miljöpartiet vill att det ska stå kvar som det gör. Vi får se vilket förslag som kommer. Då tar vi ställning. Det finns ännu inget konkret förslag som det finns enighet kring.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:
Tack för det klargörandet.

Anf. 28 MARIE GRANLUND (S):

När det gäller den finansiella transaktionsskatten motsätter vi oss inte att man fortsätter arbetet med att se på hur den kan utformas. Vi har sagt att vi tycker att det är viktigt att eventuella intäkter går tillbaka till medlemsstaterna och inte till någon gemensam EU-budget.

Vi har sagt att den här konstruktionen kanske inte är den fiffigaste. Det kan finnas andra sätt att beskatta bank- och finanssektorn.

Vi tycker inte att det är skarpt läge just nu. Vi motsätter oss inte att man går vidare med arbetet, utan har samma inställning som Miljöpartiet. Vi får se vad man kommer fram till.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Även med hänsyn tagen till dessa avvikande meningar finner jag att det finns stöd för regeringens position inför toppmötet.

Jag tackar statsministern för besöket och förklarar sammanträdet avslutat.

Innehållsförteckning

2011/12:25

29 februari

1 § Europeiska rådet.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 4 MARIE GRANLUND (S).....	5
Anf. 5 ELISABETH SVANTESSON (M)	7
Anf. 6 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	7
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 8 ULF HOLM (MP)	9
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 10 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	11
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 12 FREDRICK FEDERLEY (C).....	13
Anf. 13 JOHNNY SKALIN (SD).....	14
Anf. 14 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	15
Anf. 15 LARS OHLY (V)	17
Anf. 16 DÉSIREE PETHRUS (KD)	19
Anf. 17 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	20
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 19 PATRIK BJÖRCK (S)	22
Anf. 20 SUSANNA HABY (M).....	23
Anf. 21 ULF HOLM (MP)	23
Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	24
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 24 LARS OHLY (V)	25
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 26 ULF HOLM (MP)	25
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 28 MARIE GRANLUND (S).....	26
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	26